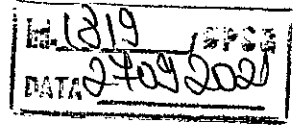

PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului

L. 242 / 5.10.2021

Doamnă președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind organizarea și funcționarea Institutului Cultural Român*, inițiată de domnul deputat PNL Ludovic Orban, domnul deputat USR Dan Barna și domnul deputat UDMR Kelemen Hunor (**Bp. 248/2021**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare organizarea și funcționarea Institutului Cultural Român, care urmează să funcționeze ca organ de specialitate, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea directă a prim-ministrului, finanțarea cheltuielilor curente și de capital urmând a se face de la bugetul de stat.

II. Observații și propuneri

1. Deși Institutul Cultural Român (ICR) se reorganizează, devenind din autoritate administrativă autonomă un organ de specialitate în subordinea Guvernului, nu se face referire la această transformare a persoanei juridice (abrogarea *Legii nr. 356/2003 privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului Cultural Român, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, echivalează cu o transformare a persoanei juridice în sensul art. 241 din *Cod civil*, cu toate transferurile de patrimonii implicate - uman, financiar, logistic-administrativ). În inițiativa legislativă nu se regăsesc prevederi care să corespundă art. 22 și 23 din *Legea nr. 356/2003* (preluarea patrimoniului și a personalului).

Faptul că organele de conducere ale noii instituții nu mai sunt aceleași cu ale fostei autorități administrative autonome este de natură a afecta *principiul continuității activității administrației publice* (art. 12 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare*), în sensul în care, pentru o perioadă de timp, nu mai există o reprezentare legală a ICR. Potrivit art. 70 din *Codul administrativ*, desființarea autorității administrative autonome, fostul ICR, trebuie să aibă loc prin lege organică, deci noul proiect de lege ar trebui adoptat ca lege organică, chiar dacă *Legea nr. 356/2003* a fost lege ordinară.

2. La art. 1 alin. (1) din inițiativa legislativă se prevede că Institutul Cultural Român „*este organizat și funcționează ca organ de specialitate cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și în coordonarea directă a Prim-ministrului*”. Totodată, la alin. (4) al art. 1 se prevede că „*organizarea, funcționarea, numărul și structura personalului, precum și dotările necesare îndeplinirii atribuțiilor Institutului se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministrului Afacerilor Externe și Ministrului Culturii*”.

Având în vedere raportul de subordonare a Institutului față de Guvernul României și ținând cont de dispozițiile *Hotărârii Guvernului nr. 561/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, cu modificările ulterioare*, apreciem faptul că singura autoritate în

măsură să propună și să înainteze Executivului hotărârea privind organizarea și funcționarea Institutului Cultural Român este Secretariatul General al Guvernului, și nu Ministerul Afacerilor Externe (MAE) și Ministerul Culturii (MC), care în acest caz pot avea calitatea de avizatori. În concluzie, propunem modificarea normelor de la art. 1 alin. (4) și art. 20 alin. (1) în sensul prezentat mai sus.

3. Apare necesară indicarea naturii funcțiilor care încadrează toate posturile ICR. În cazul funcțiilor publice specifice, este necesară stabilirea și echivalarea lor prin lege (art. 384 alin. (1) din *Codul Administrativ*), iar în cazul funcțiilor contractuale (cu excepția persoanelor numite în funcție de demnitate publică - art. 1 alin. (5) din inițiativa legislativă) este utilă menționarea faptului că personalul ICR nu exercită prerogative de putere publică, pentru a se încadra în categoriile de personal exceptate de la aplicarea prevederilor privind funcționarii publici, conform dispozițiilor art. 382 *Cod Administrativ*.

4. Apreciem utilă modificarea art. 3 alin. (1) lit. c), după cum urmează:

"c) organizarea, finanțarea și promovarea activităților specifice pentru cunoașterea în lume a României, a culturii și civilizației naționale, promovarea cunoașterii și prezentării valorilor culturii, științei și învățământului românesc, a diversității expresiilor culturale ale persoanelor aparținând minorităților naționale și a contribuției acestora la îmbogățirea patrimoniului cultural național și universal".

5. La art. 5 lit. e), pentru claritatea normei, propunem reformularea acesteia, astfel: „*un reprezentant al ministrului culturii la nivel de secretar de stat, desemnat prin ordin*”, sau eliminarea sintagmei din paranteză (*"sau un secretar de stat"*), în funcție de scopul urmărit de inițiatori.

6. Apreciem că se impune modificarea art. 6 alin. (1) lit. b) și lit.g) după cum urmează:

"b) aprobă strategia, proiectele și programele de activitate ale Institutului, precum și programele și proiectele pentru fiecare institut cultural românesc din străinătate și filială a acestuia în parte;

g) dezbată și aprobă Raportul anual de activitate al Institutului".

7. Dat fiind faptul că se propune ca ICR să fie organizat și să funcționeze în subordinea Guvernului și ținând cont de competențele legale ale MAE și MC, sugerăm a se revedea norma propusă la art. 6 alin. (2), întrucât, în opinia noastră, în lipsa unei relații de subordonare nu se justifică ca raportul anual de activitate al ICR să fie transmis spre analiză și avizare celor două ministere, care, potrivit propunerii legislative ar trebui să „*îl înainteze, spre aprobare, Primului-ministru al Guvernului*”.

8. Din punctul de vedere al sistematizării textului, considerăm că menționarea rolului îndeplinit de secretarul general și de secretarul general adjunct - conform art. 7 alin. (5) din inițiativa legislativă nu poate preceda definirea statutului acestora, consacrat ulterior la art. 11 din proiect.

9. În ceea ce privește dispozițiile privitoare la condițiile de studii pe care trebuie să le îndeplinească persoanele care urmează a fi numite în funcția de director general, director general adjunct, secretar general și secretar general adjunct în cadrul ICR (art. 9 alin. (1), art. 11 alin. (5) din inițiativa legislativă), facem precizarea că acestea trebuie corelate cu prevederile *Hotărârii Guvernului nr. 299/2020 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2020-2021, cu modificările ulterioare*.

10. Apreciem necesară introducerea în cuprinsul proiectului de act normativ a unei prevederi care reglementează durata mandatului directorilor/directorilor adjuncți și posibilitatea de reînnoire a acestuia.

11. Apreciem că se impune modificarea art. 12 alin. (3) lit. e), după cum urmează:

”e) 2 membri de către Directorul general al Institutului, urmărind prin nominalizările sale obținerea unei reprezentări echilibrate a domeniilor culturii, ca și a contribuției persoanelor aparținând minorităților naționale la diversitatea expresiilor sale”.

12. Apreciem utilă modificarea art. 13 alin. (1), după cum urmează:

”(1) Consiliul elaborează și propune Colegiului Institutului strategii și priorități culturale, proiecte de politici publice pentru

susținerea și promovarea valorilor culturii naționale, precum și programe multianuale pentru prezervarea și afirmarea identității culturale și lingvistice românești în străinătate”.

13. Apreciem necesară modificarea art. 14 alin. (1), după cum urmează:

”(1) Activitatea institutelor culturale românești din străinătate se desfășoară în colaborare cu misiunile diplomatice și cu oficiile consulare din țările de reședință și este subordonată administrativ Ministerului Afacerilor Externe care asigură:

b) condițiile tehnico-administrative necesare pentru derularea programelor și proiectelor stabilite de Colegiul Institutului, în conformitate cu obiectivele acestuia și pentru fiecare institut cultural românesc din străinătate în parte”.

14. Apreciem oportună modificarea art. 14 alin. (2), după cum urmează:

”(2) Înființarea și desființarea institutelor culturale românești din străinătate se stabilesc prin hotărâre de Guvern, la propunerea ministrului afacerilor externe, ministrului culturii și directorului general al Institutului. Funcționarea acestor institute în străinătate are loc în conformitate cu cadrul juridic bilateral convenit în acest scop cu statul pe teritoriul căruia se dorește înființarea unor institute culturale românești”.

15. Apreciem că se impune modificarea art. 15 alin.(2), alin. (3) și alin. (4) din proiectul de act normativ, după cum urmează:

”(2) Pe perioada trimerii lor în misiune în străinătate, directorilor institutelor culturale românești din străinătate li se acordă gradul diplomatic de ministru consilier, iar directorilor adjuncți li se acordă gradul diplomatic de consilier diplomatic și beneficiază de drepturile și se supun obligațiilor prevăzute în Statutul Corpului diplomatic și consular al României”.

Prin acordarea gradelor diplomatice, directorii și directorii adjuncți ai institutelor culturale românești din străinătate dobândesc calitatea de membri ai Corpului diplomatic și consular al României pe durata misiunii în străinătate.

”(3) Pentru a fi numiți în funcție, directorului și directorul adjunct trebuie să demonstreze o bună cunoaștere a limbii oficiale a statului în care urmează să își desfășoare activitatea, ori a unei limbi de largă circulație internațională, precum și să îndeplinească, cumulativ, condițiile prevăzute la art. 9 alin.(1) din prezenta lege”.

Din formularea inițială reiese că doar unul dintre aceștia trebuie să îndeplinească aceste condiții.

Totodată, propunem eliminarea textului alin. (4), având în vedere faptul că directorul și directorul adjunct dobândesc calitatea de membri ai Corpului diplomatic și consular al României pe durata misiunii în străinătate, aceștia se supun incompatibilităților stabilite de Statutul Corpului diplomatic și consular al României, reglementat prin lege organică.

16. Cu privire la norma propusă la **art. 16** potrivit căreia *„Ministerul Afacerilor Externe și respectiv Ministerul Culturii sprijină perfecționarea profesională a personalului care urmează să fie trimis în misiune permanentă (...)”*, apreciem faptul că este lipsită de rigoare normativă și eficiență juridică.

Mai mult decât atât, textul în varianta propusă instituie obligații în sarcina MAE și MC cu privire la o categorie de personal care nu se află în nicio relație de subordonare cu cele două ministere, atât MAE, cât și MC având o colaborare instituțională cu ICR.

În concluzie, date fiind atribuțiile prevăzute de *Hotărârea Guvernului nr. 90/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii, cu modificările și completările ulterioare*, apreciem faptul că norma în forma prezentată de inițiatori nu este de natură să poată fi aplicată și, în consecință, trebuie să fie revăzută.

17. Apreciem ca se impune eliminarea alineatului (1) al art. 17, având în vedere că personalul de specialitate din cadrul institutelor culturale românești din străinătate, altul decât directorul sau directorul adjunct, este încadrat pe funcții de execuție specifice, neputând, astfel, să beneficieze de drepturile membrilor Corpului diplomatic și consular al României și, pe cale de consecință, nici să se supună obligațiilor stabilite în sarcina acestora din urmă, precum și că, în baza dispozițiilor art. 68 din *Legea nr. 269/2003 privind Statutul Corpului diplomatic și consular al României, cu modificările ulterioare*, celelalte categorii de personal

din cadrul institutelor culturale românești din străinătate, altele decât directorul sau directorul adjunct, beneficiază doar de anumite drepturi acordate membrilor Corpului diplomatic și consular al României.

18. La alin.(1) al art.18 din inițiativa legislativă, propunem eliminarea sintagmei "*precum și ale institutelor culturale din străinătate*", întrucât finanțarea acestor institute este asigurată din bugetul Ministerului Afacerilor Externe potrivit prevederilor art.14 din propunerea legislativă, precum și în conformitate cu dispozițiile art.15 din *Hotărârea Guvernului nr.16/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe, cu modificările și completările ulterioare*.

19. Considerăm necesară eliminarea prevederilor alin.(2) al art.18 din inițiativa legislativă, întrucât acestea sunt identice cu cele ale alin.(3) al art.1 care prevăd ca finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale Institutului să se realizeze de la bugetul de stat, inclusiv cele pentru realizarea obiectivelor de la art.3 din propunerea legislativă.

Precizăm că, potrivit prevederilor art.67 din *Legea nr.500/2002 privind finanțele publice publice, cu modificările și completările ulterioare*, "*Guvernul poate aproba înființarea de activități finanțate integral din venituri proprii pe lângă unele instituții publice sau schimbarea sistemului de finanțare a unor instituții publice, din finanțate potrivit prevederilor art. 62 alin. (1) lit. a) și lit. b) în finanțate în conformitate cu prevederile art. 62 alin. (1) lit. b) și c), după caz, stabilind totodată domeniul de activitate, sistemul de organizare și funcționare a acestor activități, categoriile de venituri și natura cheltuielilor*".

De asemenea, menționăm că, potrivit prevederilor art.75 din *Legea nr.500/2002*, instituțiile publice finanțate integral de la bugetul de stat varsă integral veniturile realizate la bugetul din care acestea sunt finanțate.

Considerăm că, prin inițiativa legislativă, trebuie să se reglementeze inclusiv domeniul de activitate, sistemul de organizare și funcționare a acestor activități, precum și categoriile de venituri și natura cheltuielilor.

Ca atare, considerăm că prevederile alin.(3) al art.18 din propunerea legislativă trebuie corelate cu cele ale art.67 din *Legea nr.500/2002*.

20. Potrivit prevederilor alin.(4) al art.18 din inițiativa legislativă, *”veniturile realizate de Institut potrivit alin.(3) se utilizează pentru finanțarea programelor și proiectelor culturale”*, în condițiile în care, potrivit prevederilor alin.(7) al aceluiași articol, aceste cheltuieli sunt asigurate de la bugetul de stat.

În acest context, precizăm că, potrivit prevederilor *Legii nr.500/2002*, finanțarea aceluiași tipuri de cheltuieli nu poate fi suportată atât de la bugetul de stat, cât și din veniturile proprii.

Având în vedere cele de mai sus și pentru a nu întâmpina dificultăți în aplicarea prevederilor alin.(4) al art.18 din inițiativa legislativă, propunem a se avea în vedere reformularea acestora, astfel încât finanțarea proiectelor și programelor culturale să se realizeze exclusiv din veniturile proprii ale Institutului, caz în care considerăm că se impune inclusiv reformularea alin.(7) al art.18 din propunerea legislativă.

21. Considerăm necesară eliminarea alin.(6) al art.18, din inițiativa legislativă, întrucât dispozițiile acestuia sunt contrare celor prevăzute la art.14 din propunerea legislativă, respectiv celor prevăzute la art.15 din *Hotărârea Guvernului nr.16/2017*.

22. Încadrarea și salarizarea (art. 19 din inițiativa legislativă) sunt operațiuni ulterioare stabilirii naturii funcțiilor, această chestiune fiind necesar a fi tranșată în această lege care arată organizarea și funcționarea ICR. Din momentul stabilirii naturii funcțiilor, devin incidente celelalte legi care reglementează modul de încadrare și nivelul de salarizare acordat.

23. Semnalăm că, potrivit exigențelor de tehnică legislativă, instituirea unor dispoziții tranzitorii este necesară în ipoteza în care *”prin noua reglementare sunt afectate raporturi sau situații juridice născute sub vechea reglementare, dar care nu și-au produs în întregime efectele până la data intrării în vigoare a noii reglementări”* (art. 26 din *Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*).

Potrivit art. 22 din inițiativa legislativă, pe data intrării în vigoare a prezentei legi (3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial, nefiind prevăzută o dispoziție derogatorie), urmează să se abroge *Legea*

nr. 356/2003. Singura normă tranzitorie pe care am identificat-o este cea de la art. 20 alin. (2), potrivit căreia "Până la intrarea în vigoare a hotărârii de Guvern prevăzută la alin. (1) precum și până la constituirea Colegiului Institutului, desfășurarea activității acestuia este asigurată de către Secretarul general și Secretarul general adjunct aflați în funcție".

Având în vedere că de la data abrogării Legii nr. 356/2003 rămâne fără suport legal întregul eșafodaj administrativ-instituțional pe care se sprijină în prezent activitatea Institutului Cultural Român, apreciem că doar o astfel de normă tranzitorie nu este suficientă, riscul fiind acela de a apărea unele blocaje în derularea activității Institutului până la configurarea efectivă a noilor mecanisme.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul susține adoptarea acestei inițiative legislative cu observații și propuneri.**

Cu stimă,

Florin Vasile CÎTU
PRIM-MINISTRU

Doamnei senator **Anca Dana DRAGU**

Președintele Senatului